

Література:

1. Синтез робототехнічних систем в машинобудуванні / [Л.С. Пелевін, К.І. Почка, О.М. Гаркавенко та ін.]. К. : Інтерсервіс, 2016. 258 с.
2. Ніколайчук В.М. Основи робототехніки: навчальний посібник / В.М. Ніколайчук. Рівне : НУВГП, 2008. 76 с.
3. Yaru Xu, Rong Liu. Concise method to the dynamic modeling of climbing robot. *Advances in Mechanical Engineering*. 2017. Vol. 9(2). P. 1-10.
4. Vlasenko, S., Kiurchev, S., Abdullo, V., Verkholantseva, Automated Control of the Gear Profile for the Gerotor Hydraulic Machine. *Lecture Notes in Mechanical Engineering*. 2022. Vol. 1, P. 32-43.
5. Vlasenko, T., Vlasovets, V., Kovalyshyn, S., Kovalyshyn, O., Kurpaska S., Bilovod, O., Shulga, L. Effect of various factors on the measurement error of structural components of machine parts materials microhardness using computer vision methods. *Przegląd elektrotechniczny*. 2023. Vol. 1. P. 325-330.

РОЛЬ ДЕРЖАВИ У СТВОРЕННІ СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗАХИСТУ ІНВЕСТИЦІЙ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гацько А.Ф., доктор економічних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6834-5043>

Копійковський А.М., здобувач третього (освітньо-наукового) РВО,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Державне регулювання інвестиційної діяльності є важливою складовою для забезпечення економічного зростання країни та покращення умов життя громадян. В умовах переходу до ринкових відносин одним із важливих завдань є структурні реформи, спрямовані на підвищення ефективності функціонування економіки. Для визначення оптимальної структури виробництва необхідно використовувати нові, сучасні методи, оскільки практика показує, що традиційні методи не завжди забезпечують потрібний рівень ефективності в умовах ринкових перетворень.

Україна не зможе подолати поточну кризу у всіх сферах своєї економіки та вступити до світового економічного простору, якщо не проведе повноцінну реструктуризацію своєї економіки, не використає сучасні технології для ефективного та економного використання ресурсів країни, не впровадить енергоощадні технології та високоефективне обладнання. Серед найбільш актуальних проблем

зараз – структурна реформа промисловості на всіх рівнях управління. Ця реформа має бути підтримана науковими, методичними та правовими засадами, а також отримати підтримку з боку держави у вигляді ефективного державного регулювання.

В епоху перехідної економіки економічні процеси стають складнішими, вимагаючи комплексного дослідження структурних змін, які відбуваються як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях. Особливу увагу потребує аналіз та прогнозування тенденцій розвитку промисловості, а також вивчення державного регулювання інвестиційних процесів. У ситуації обмежених фінансових ресурсів настає час для обґрунтування структури організаційно-економічного механізму інвестування у структурні зміни в промисловості та його регулювання. Це завдання, яке має як теоретичний, так і практичний аспекти, нерозривно пов'язане з капітальними вкладеннями та інвестиціями, без яких важко забезпечити сталий економічний зріст.

Згідно з думкою зарубіжних та вітчизняних експертів, одним із ключових факторів економічного розвитку є інвестиції. Ці інвестиції, незалежно від їхнього походження, мають бути орієнтовані на інноваційні процеси, такі як впровадження високоефективного та продуктивного обладнання, технологічне оновлення та глобальна реструктуризація виробництва, особливо в пріоритетних галузях та секторах стратегічного значення, з метою підвищення їхньої ефективності та конкурентоспроможності. Збільшення внутрішніх інвестицій пов'язане з ростом валового внутрішнього продукту, зокрема, частини, що спрямовується на валове нагромадження основного та обігового капіталу. Безумовно, іноземні інвестори можуть слугувати додатковим джерелом інвестиційних коштів, оскільки активно шукають можливості для інвестування у економіку інших країн. Привабливість інвестицій, сприятливий інвестиційний клімат та стабільне законодавство є основними умовами для їхнього залучення. Таким чином, вдосконалення механізмів регулювання, зокрема державного, та активізація інвестиційних процесів залишаються актуальними та важливими завданнями.

Під час переходу до ринкової економіки ключовим завданням є налагодження ефективної системи управління та регулювання інвестиційної діяльності. Це сприятиме активізації і побудові найбільш раціонального механізму інвестування, спрямованого, передусім, на відновлення та розвиток основних, стратегічних та пріоритетних галузей економіки. Зростання виробництва, впровадження нових ресурсозберігаючих технологій та структурна перебудова економіки

можливі лише за умови широкого використання кредитних ресурсів та залучення інвестицій, а також створення найбільш раціональних та економічно вигідних відносин між інвесторами та підприємствами.

У низці постсоціалістичних країн, включаючи Україну, інвестиції стають ключовим фактором для економічного зростання. Під час реформування вітчизняної економіки ставляться перед широкомасштабними завданнями щодо досягнення позитивних, необоротних змін у всіх галузях економіки шляхом переходу до ринкових відносин. Однак реалізація таких широкомасштабних заходів і програм потребує значних фінансових ресурсів, які не завжди можуть бути забезпечені власними джерелами. Внутрішні джерела, переважно, використовуються для підтримки життєво важливих сфер економіки, а не для розвитку підприємств і галузей. Криза інвестиційних процесів і механізмів інвестування в національному розвитку обумовлена кількома важливими причинами. Однак основна складність полягає в обмежених можливостях внутрішніх нагромаджень та неспроможності вітчизняних інвесторів повністю компенсувати відсутність капітальних вкладень для стимулювання економічного зростання.

У період незалежності України її економіка все більше інтегрується в світову та європейську економічну систему, що супроводжується прийняттям міжнародних стандартів у сфері виробництва, фінансів та права. Таке використання єдиної економічної, фінансової та юридичної термінології стає ключовим засобом зближення вітчизняного законодавства з міжнародними стандартами, що в свою чергу сприяє зрозумілому та чіткому взаєморозумінню. Розширення Європейського Союзу на континенті та його безпосереднє сусідство з Україною сприяють поглибленню співпраці, яка охоплює не лише сферу політики, а й економіку та фінанси. Особливо важливою є сфера інвестиційної діяльності, що зміцнює процеси євроінтеграції України, особливо в умовах складного політичного та економічного середовища, спричиненого деякими невизначеностями у відносинах з північним сусідом [1].

Стандартизація вітчизняної термінології у сферах законодавства, економіки та нормативно-правового регулювання повинна відбуватися шляхом точного відтворення міжнародних та європейських стандартів у національних законодавчих актах і регулюючих документах. Ці стандарти, як правило, супроводжуються визначеннями, які наряду з термінами складають термінологічний апарат відповідних актів та положень. Одна з основних проблем, що призводить до недорозуміння у використанні термінів і визначень українського законодавства, полягає

у розбіжностях у їх застосуванні. Тому вже зараз належить формувати національний єдиний нормативно-правовий простір та забезпечувати однозначність термінології як у конкретних законодавчих актах, так і у рамках відповідних галузевих нормативних документів.

Світовий досвід підтверджує, що для успішного розвитку суспільства і вирішення не лише економічних, а й соціальних завдань необхідно формувати спеціальні форми регулятивної спрямованості. Це призводить до створення відповідних адміністративних і правових органів у вигляді спеціальних установ і організацій, які координують та впорядковують різні сфери суспільних відносин і соціальних потреб.

За сьогоденних умов регулювання та створення інституційного середовища відводиться державі. Це передбачає, що держава має або ефективно виконувати цю функцію, що сприяє розвитку національної економіки і суспільства, або бути пасивною в цьому аспекті.

Важливо відзначити, що успішність держави як головного регулятора економічних процесів, зокрема інвестиційних, залежить від рівня розвитку суспільних інститутів та кваліфікації фахівців, які керують цими інститутами.

Протягом всього періоду незалежності України була створена інституційна база для внутрішнього ринку інвестицій та інновацій, що ґрунтується на розвитку відповідного законодавства у сферах наукових досліджень, інвестиційної та інноваційної діяльності, а також у розвитку пріоритетних та стратегічних галузей національної економіки. Це призвело до розроблення нормативно-правових актів, прийняття законів України, а також вітчизняними науковцями, економістами та практиками, було розроблено «Стратегію економічного і соціального розвитку України на 2004-2015 роки». Ці документи визначають правові, економічні та організаційні основи державного регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності, заходи регулювання відносин між суб'єктами та учасниками інвестиційної діяльності в інвестиційних процесах, а також визначають пріоритети і напрями інноваційної та стратегічної інвестиційної діяльності [2; 3; 4; 5].

Отже, для досягнення високих темпів економічного зростання, підвищення інвестиційної активності та прискорення розвитку інвестиційних процесів важливою є реалізація інвестиційної та інноваційної політики держави, державне регулювання фондового ринку, розвиток фондових бірж, стимулювання іноземних інвестицій у вітчизняну економіку та банківське інвестиційне кредитування реального сектору національної економіки. Нова інституційна структура має забезпечити міцний фундамент для ринкової економіки,

яка базується на таких принципах: забезпеченні повної рівноваги між пропозицією і попитом на товари й послуги за допомогою цінкових механізмів; насиченні ринків товарами високої якості, що відповідають платоспроможному попиту населення; конструктивному функціонуванні валютного, фінансового, інвестиційного ринків та ринків трудових і матеріальних ресурсів.

Література:

1. Олійник О. Реформування юридичної риторики в Україні: свроінтеграція та адаптація національного законодавства і права України до законодавства та права Європейського Союзу. *Віче: журнал Верховної Ради України. Грамадсько-політичне і теоретичне видання*. К., 2010. № 18(279). С. 27-29.

2. Закон України «Про Державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україні» від 17.12.1994, із змінами та доповненнями. URL: www.rada.gov.ua (дата звернення: 01.03.2024).

3. Закон України «Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» № 1676-IV від 9 квітня 2004 року, із змінами та доповненнями. ВВР. 1996. № 23. Ст. 88.

4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-XII від 18.09.1991, із змінами та доповненнями. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.03.2024).

5. Закон України «Про інноваційну діяльність» № 40-IV від 04.07.2002, із змінами та доповненнями. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.03.2024).

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ В УМОВАХ КРИЗИ

Гіржева О.М., доктор економічних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4548-3512>

В умовах кризи, як показує практичний досвід, необхідно спиратися на активізацію інноваційних процесів, які є чинником забезпечення сталого економічного розвитку та зростання підприємств. Для цього підприємству необхідно виробити стратегію, спрямовану на досягнення його глобальних цілей, пов'язаних з інноваційними процесами в галузі виробництва продукції, технологічних процесів, підвищення конкурентоспроможності продукції, покращенням фінансової стабільності, виробленням корисної соціальної спрямованості, екологічної безпеки виробництва.